

Sistemul fiscal din Romania, o provocare pentru IMM-uri

Deși în ultimii ani situația IMM-urilor din România s-a îmbunătățit, performanțele acestora sunt departe de a atinge varful de glorie dinaintea crizei, explica, într-un raport lansat anul trecut, Fundația Post Privatizare, care mai precizează că IMM-urile se află într-un moment de răscruce, cu o stabilitate fragilă. Chiar dacă ar trebui să încurajeze acest sector vital în economia românească, din moment ce peste 90% din totalul societăților comerciale înregistrate în țara noastră sunt IMM-uri, guvernele din ultimii ani au făcut pași timizi pentru a ajuta antreprenorii mici și medii să își dezvolte afacerile, ba uneori chiar au luat măsuri fiscale care au avut efectul contrar. Mai mult decât atât, nici instabilitatea regimului fiscal nu face bine mediului de afaceri, împiedicând IMM-urile să se dezvolte sau să își poată contura niste planuri de afaceri realiste pe termen mediu sau lung.

Cele aproape 475.000 de IMM existente la finalul anului 2013 în România se confruntă cu un sistem legislativ incalzit și un nivel al fiscalității în continuare ridicat, ceea ce face ca mai bine de **57% dintre microintreprinderile actuale să fie doar întreprinderi de subzistență**, care permit asigurarea unui oarecare nivel de trai numai proprietarului afacerii și familiei acestuia.

Aceste cifre au fost date publicității recent chiar de Guvernul României, prin Departamentul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediu de Afaceri și Turism, care a făcut publică o strategie pe următorii 6 ani gândită în scopul relansării și creșterii sectorului afacerilor mici și medii.

Vin vremuri bune pentru IMM-uri?

În Strategia pentru dezvoltarea IMM-urilor, Guvernul menționează că vrea ca, până în anul 2020, numărul firmelor mici și mijlocii active în România **să crească cu peste 40%**, ajungând la 670.000, în care să lucreze 3,2 milioane de angajați, față de 2,6 milioane de persoane la finele anului 2013.

Domeniile pe care strategia le încadrează în ținte esențiale pentru sprijinirea înființării de noi firme sunt, în ordinea importanței, industria alimentară, fabricarea produselor textile, tabacirea

si finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj si marochinarie, harnasamentelor si incaltamintei; prepararea si vopsirea blanurilor, fabricarea produselor farmaceutice de baza si a preparatelor farmaceutice, fabricarea altor produse din minerale nemetalice, industria constructiilor metalice si a produselor din metal, exclusiv masini, utilaje si instalatii, fabricarea echipamentelor electrice, alte activitati industriale.

Totusi, strategia nu este foarte darnica in informatii detaliate despre cum intentioneaza Guvernul sa sporeasca, in mai putin de sase ani, cu 200.000 numarul firmelor mici si medii. Documentul precizeaza doar in linii mari ca masurile care vor fi luate in vederea cresterii numarului firmelor mici si mijlocii vizeaza sprijinirea si promovarea antreprenoriatului, accesul IMM-urilor la finantare adecvata, inovare, accesul la piete si internationalizare, reactivitatea administratiei publice la nevoile IMM-urilor.

"In prezent, exista o serie de instrumente de finantare a afacerii provenite din surse financiare interne sau externe, dar care sunt, in general, greu accesibile IMM-urilor. Spre exemplu, pentru accesarea fondurilor europene pe baza de proiecte, foarte multe IMM-uri nu indeplinesc conditiile de eligibilitate intrucat nu dispun de fondurile necesare co-finantarii proiectului, participatia proprie obligatorie fiind de minimum 15% din cheltuielile eligibile, ceea ce poate reprezenta uneori o suma considerabila, prohibitiva", se precizeaza in Strategia Departamentului pentru IMM din cadrul Executivului.

Pentru imbunatatirea accesului la finantare, masurile Guvernului vizeaza implementarea programelor destinate sprijinirii IMM-urilor pentru infiintare, dezvoltare si finantare, precum si pregatirea si operationalizarea institutiei mediatorului de credite, pentru care anul viitor va fi elaborat un act normativ.

Totodata, autoritatile vor sa infiinteze un fond de investitii cu capital de risc, de tip seed capital fund (care finanteaza afaceri la inceput de drum, n.r.) si sa creeze cadrul legislativ de instituire a unor noi instrumente de finantare a activitatii antreprenoriale, precum si un fond de microfinantare pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial, introducerea noilor tehnologii si realizare de produse ecologice.

Mai mult, pentru 2016, Guvernul isi propune sa aplice o schema de stimulare a bancilor comerciale pentru creditarea IMM-urilor.

Masurile fiscale in ultimii ani, greu de digerat pentru afacerile mici si medii

Desi promovarea si dezvoltarea IMM-urilor este deziderat al autoritatilor, masurile legislative si fiscale luate in ultimele luni par sa fi avut efectul contrar. In 2013 au existat zeci de modificari legislative ale Codului fiscal care au afectat in mod direct mii de firme, schimbandu-le din mers planurile de afaceri pentru lunile urmatoare si fortandu-le sa-si regandeasca in cateva zile strategia de business pentru intregul an.

Poate cel mai elocvent exemplu este schimbarea regimului fiscal aplicabil firmelor cu venituri de pana in 65.000 de euro, la inceputului anului fiscal 2013. Desi au inceput anul ca fiind platitoare de impozit pe profit, firmele care avusesera o cifra de afaceri de pana in 65.000 de euro in 2012, au fost obligate la finalul primei luni din 2013, ca, in decurs de cateva zile, sa isi schimbe modul de impozitare, de la 16% (impozit pe profitul realizat) la 3% (impozit pe veniturile realizate), un sistem specific microintreprinderilor. Trecerea obligatorie a firmelor cu o cifra de afaceri de pana in 65.000 de euro, indiferent de numarul de salariatii, in categoria microintreprinderilor a fost, potrivit Executivului de la acea data, menita sa reduca evaziunea fiscala, insa pentru micii intreprinzatori a fost problematica pentru ca intervenea in timpul anului fiscal, bulversandu-le toate planurile de afaceri si estimarile pe care le gandisera pentru anul fiscal care tocmai incepea.

Din perspectiva consultantilor fiscali, firmele obligate in 2013 sa treaca la noul sistem de impozitare au avut si beneficii de pe urma modificarii.

Spre exemplu, noua forma de impozitare **avantaja firmele in conditiile in care calculul impozitului pe venit presupune un volum de munca redus fata de calculul impozitului pe profit**, ele nemaifiind nevoite sa tina evidente complicate si sa judece deductibilitatea unor cheltuieli.

In plus, noul sistem de impunere pare sa determine **o conformare fiscala mai lejera din partea contribuabililor si un risc de eroare mai scazut**, astfel ca si **riscul de a plati dobanzi si penalitati a fost mult diminuat** odata cu trecerea la impozitarea in functie de venituri.

Totusi, dezavantajele noului sistem de impunere nu au fost unele de neglijat, avand in vedere ca, odata cu noua forma de impozitare, multe firme au fost obligate sa suporte **o sarcina fiscala mai mare** decat ar fi platit pana la 1 februarie 2013.

Spre exemplu, firmele care inregistrau pierderi au fost afectate negativ pentru ca au fost fortate sa plateasca un impozit de 3% din veniturile lor fata de zero lei, cat ar fi platit pana la 1 februarie 2013 pentru ca nu realizau profit.

De asemenea, firmele cu cifra de afaceri sub 65.000 euro si care, in mod obisnuit, aveau o marja a profitului impozabil mai mica de 18% au suferit financiar de pe urma noului sistem de impunere pentru ca, de la 1 februarie 2013, odata cu modificarea, au fost nevoite sa plateasca un impozit mai mare decat in situatia in care ar fi ramas platitoare de impozit pe profit.

Acesta pare sa fi fost si rationamentul Guvernului pentru introducerea acestui regim, din moment ce, prin aceasta masura, firmele au fost obligate sa plateasca un impozit minim (3% din veniturile realizate), chiar daca ele nu realizau profit. In plus, **statul a mai castigat o data prin aceasta masura si pentru ca si-a redus costurile necesare controlarii firmelor mici**, impozitul pe venit fiind mai usor de verificat decat cel pe profit.

Experimentul TVA la incasare a durat un an, dar a complicat activitatea IMM-urilor

Anul 2013 a mai adus, pentru firmele cu o cifra de afaceri de pana in 500.000 de euro, o noua masura, utila in esenta, dar care, din cauza implementarii, a devenit mai degraba o povara pentru intreprinzatori mici si medii. Este vorba despre mult-discutatul sistem de TVA la incasare, impus si el obligatoriu, care s-a aplicat in aceasta forma pe tot parcursul anului trecut.

De la 1 ianuarie 2013 regimul de TVA pentru aproximativ jumatate de milion de contribuabili s-a modificat obligatoriu, dupa ce Guvernul a introdus sistemul TVA la incasare care presupune ca

exigibilitatea taxei intervine la momentul incasarii contravalorii livrarilor/prestarilor efectuate sau, in cazul facturilor neincasate, in cea de-a 90 a zi calendaristica de la data emiterii facturilor. Sistemul trebuia aplicat obligatoriu in 2013 de toti contribuabilii care au o cifra de afaceri inferioara plafonului de 2.250.000 lei (500.000 euro).

Totusi, desi s-a aplicat de la 1 ianuarie 2013, sistemul nu a scapat de modificari dupa ce a intrat in vigoare, mai multe acte normative succesive de anul trecut aducand completari si actualizari la regulile lui de aplicare.

Pentru firmele obligate sa il aplice, implementarea sistemului TVA la incasare a venit cu destul de multe inconveniente.

Dificultatile pe care le-au intampinat companiile au fost, in prima faza, de ordin administrativ , ele fiind **nevoite sa intocmeasca jurnale noi de TVA si sa gestioneze un format nou al decontului de TVA si al facturilor.**

In plus, aplicarea noului regim de TVA a insemnat si **cresterea costurilor administrative** deoarece dreptul de deducere al TVA-ului in cadrul acestui sistem este acordat doar daca, pe langa facturi insotite de documente suport pentru justificarea tranzactiilor, contribuabilii prezinta si documentele privind plata ori incasarea acestora.

Noul regim de TVA a avut un **impact negativ si asupra fluxurilor de numerar**, in sensul in care firmele nu isi mai puteau deduce TVA aferenta achizitiilor decat dupa plata facturii.

Desi sistemul TVA la incasare ar fi trebuit sa fie o masura care sa elibereze lichiditati in piata si sa ajute companiile intr-o perioada in care bancile inca nu erau deschise spre finantari, odata cu reglementarea lui, s-a dovedit ca sistemul nu este chiar o plata a TVA la incasare, ci mai degraba **o amanare a platii pana la cea de-a 90-a zi de la momentul emiterii facturii, ceea ce nu a adus avantaje semnificative contribuabililor.**

Noul regim de TVA a dus, in anumite cazuri, chiar si la eliminarea firmelor mici de pe piata, din moment ce unele companii mari, care nu erau eligibile pentru aplicarea sistemului privind TVA

la incasare, si-au selectat furnizorii de bunuri si servicii in functie de cine aplica sau nu noul sistem de TVA. **Furnizorii care aplicau TVA la incasare au fost exclusi** deoarece companiile mari au vrut sa evite costurile administrative si sa-si eficientizeze fluxul de numerar.

Alexandru Cristea, Tax Partner al Tuca Zbarcea & Asociatii Tax S.R.L. explica pentru AvocatNet.ro, in luna decembrie 2012, inainte ca sistemul sa intre in vigoare:

"Avantajul palpabil pentru stat va veni din controversata limita de 90 de zile. Obligatia de a colecta intervine la cel tarziu 90 de zile de la data facturii sau obligatiei de a emite factura, in timp ce dreptul de deducere nu are vreo derogare la 90 de zile. Presupunand ca sunt obligat sa aplic sistemul TVA la incasare, am primit o factura pentru o livrare de bunuri in ianuarie 2013, vand mai departe bunurile tot in ianuarie 2013, dar achit factura primita in decembrie 2013 cand incasez banii de la clientul meu. Am obligatia sa colectez in decontul din aprilie 2013, dar pot sa deduc abia in decontul din decembrie 2013. **Timp de opt luni, suma respectiva de TVA sta la stat, ca un credit cadou fara dobanda** din partea mea".

La un an de la introducere, in 1 ianuarie 2014, sistemul de TVA la incasare, indelung constestat de mediul de afaceri pentru forma in care a fost implementat, a si devenit optional, in momentul de fata el putand fi aplicat numai de contribuabilii care isi doresc acest lucru.

Sistemul nu a functionat deloc conform asteptarilor, mai ales ca, atunci cand au aprobat plata TVA la incasare, Finantele mizau pe „o crestere reala a PIB cu circa 0,5%, cu efecte directe in cresterea ocuparii si a veniturilor populatiei“.

Mai mult chiar, Comisia Europeana a deschis si o procedura de infringement (incalcare a dreptului comunitar – n.red.) impotriva statului roman din cauza sistemului de TVA la incasare pentru ca a creat distorsiuni in piata.

O masura buna, implementata defectuos: Deducerea TVA pe baza bonurilor fiscale

Regimul de deducere a TVA, dar si modul in care aceasta operatiune trebuie raportata la Fisc au suferit modificari repetate de-a lungul anului 2013, autoritatile modificand reglementarile aproape de la o luna la alta.

In luna martie Guvernul a stabilit, prin HG nr. 84/2013, ca taxa pe valoarea adaugata va putea fi dedusa si pe baza bonurilor fiscale care nu depasesc valoarea de 100 euro cu TVA inclus, cu conditia ca pe aceste documente sa fie imprimat, cu ajutorul casei de marcat, codul de TVA al beneficiarului. In plus, pentru a deduce TVA pe baza bonurilor fiscale era necesar si ca acestea sa bifeze toate caracteristicile unei facturi simplificate, care conform Codului fiscal, contine obligatoriu urmatoarele elemente:

- data emiterii;
- identificarea persoanei impozabile care a livrat bunurile sau a prestat serviciile;
- identificarea tipului de bunuri sau servicii furnizate;
- suma taxei colectate sau informatiile necesare pentru calcularea acesteia;
- o referire specifica si clara la factura initiala si la detaliile specifice care se modifica, in cazul documentelor sau mesajelor tratate drept factura (reamintim ca potrivit modificarilor orice document sau mesaj care modifica si care se refera in mod specific si fara ambiguitati la factura initiala are acelasi regim juridic ca si o factura).

Noile reglementari privind deducerea se aplica pentru orice bunuri si servicii achizitionate pentru societate, care nu depasesc valoarea mentionata, fie ca e vorba de carburanti, carti de vizita, materii prime, materiale, servicii de consultanta sau orice alt ceva.

Daca lucrurile au fost relativ usor de inteles la acest capitol, in ceea ce priveste raportarea bonurilor fiscale, autoritatile s-au razgandit de mai multe ori. Astfel, anul trecut, in 24 aprilie, Agentia Nationala de Administrare Fiscala, prin Biroul Central de Asistenta a Contribuabililor, a explicat, la solicitarea AvocatNet.ro ca, ca in abordarea existenta in momentul respectiv la nivelul autoritatilor fiscale, bonurile fiscale nu trebuie raportate in declaratia 394, chiar daca au

codurile de TVA ale beneficiarilor imprimate. Specialistul Fiscului cu care am discutat atunci a precizat ca s-au solicitat clarificari la nivel central referitor la aceasta chestiune, insa singurele informatii primite pana in acel moment stabileau ca atata timp cat contribuabilul are doar bon fiscal, fara factura, acesta nu trebuie declarat in formularul 394, in ciuda faptului ca facturile simplificate trebuiau raportate in aceasta declaratie.

Punctul de vedere al ANAF s-a modificat o luna mai tarziu, astfel incat, in 27 mai, institutia a informat contribuabilii ca, de fapt, bonurile trebuie raportate in formular.

Comunicatul de presa emis atunci de ANAF **a dat peste cap intreaga raportare contabila**, din moment ce 27 mai era ultima zi in care formularul 394, aferent lunii aprilie, putea fi transmis Fiscului de catre contribuabilii care trebuiau sa depuna lunar formularul.

Sabina Zeres, purtatorul de cuvint al ANAF, a declarat pentru AvocatNet.ro in acea zi ca cei care au apucat sa depuna declaratia 394, fara sa raporteze in formular si bonurile fiscale, trebuie sa depuna declaratii rectificative.

Lucrurile n-au ramas asa caci, la mijlocul lunii septembrie, Fiscul a revenit asupra hotararii si a decis ca nici un contribuabil nu mai trebuie sa declare in formularul 394 bonurile fiscale de pana la 100 de euro.

In acest sens, ANAF a emis Ordinul nr. 2986/2013, publicat 13 septembrie 2013, prin care a decis ca, incepand cu operatiunile aferente lunii august 2013, in Declaratia 394 nu se inscriu facturile emise prin autofacturare si bonurile fiscale care indeplinesc conditiile unei facturi simplificate.

Mai exact, incepand din septembrie, contribuabilii nu au mai trebuit sa declare in formularul 394 bonurile fiscale de pana la 100 de euro si nu mai trebuie sa o faca nici de acum incolo, cel putin pana in 31 decembrie 2014, data pana la care se aplica aceasta masura, potrivit ordinului publicat de Fisc in septembrie.

Certificarea fiscala – o poveste lunga care s-a finalizat cu bine pentru contribuabili

Desi a pus pe jar contribuabilii pentru ca ar fi urmat sa se aplice din 2014, certificarea declaratiilor de impozit pe profit a devenit, pana la urma, optionala.

Certificarea declaratiilor de catre un consultant fiscal a fost introdusa acum sase ani, dar aplicarea ei a fost amanata de trei ori, termenul de intrare in vigoare fiind prelungit prin acte normative ale Guvernului. Anul trecut, Guvernul si Ministerul de Finante n-au mai modificat termenul la care intra in vigoare certificarea declaratiilor anuale de impozit pe profit, astfel ca procedura trebuia sa se aplice de la 1 ianuarie 2014, lucru care s-a si intamplat.

Masura n-a fost primita cu bucurie de mediul de afaceri, firmele fiind nemultumite mai ales pentru ca trebuie sa includa in bugetul lor de cheltuieli si costul cu certificarea declaratiilor fiscale.

A urmat apoi un lung sir de discutii si variante de lucru ale Ministerului de Finante, autoritatile luand in calcul chiar posibilitatea de a mentine certificarea numai pentru anumite categorii de declaratii. Insa, la doua luni de la intrarea ei in vigoare, autoritatile s-au razgandit si au stabilit ca procedura certificarii devine din obligatorie optionala. Ca urmare a acestei reglementari, aplicabile din 28 februarie, incepand cu aceasta data, firmele pot alege daca vor ca declaratiile fiscale sa le fie verificate suplimentar de un consultant fiscal sau nu.

Totusi, in ciuda faptului ca certificarea declaratiilor nu mai este obligatorie, ea a devenit, tot din 28 februarie, un criteriu pentru selectarea contribuabililor impusi inspectiei fiscale. Desi prevederile nu sunt suficient de clare in aceasta privinta, ele **sugereaza ca societatile care opteaza pentru certificarea declaratiilor fiscale pot beneficia de o incadrare mai avantajoasa in analiza de risc efectuata in scopul selectarii acestora pentru inspectia fiscala.**

Se intampla si lucruri bune: Fiscul a intrat cu avant in epoca 2.0

Daca in privinta masurilor fiscale lucrurile nu pot fi considerate simple pentru firmele mici si medii, in ceea ce priveste comunicarea contribuabililor cu Fiscul lucrurile au mai evoluat cu mai multa indrazneala.

Cele mai recente vesti bune au venit chiar in luna iunie a acestui an, cand Codul de procedura fiscala a fost modificat astfel incat sa permita Fiscului **sa trimita firmelor acte administrative si pe e-mail**, nu doar prin fax sau prin posta, atata timp cat sunt semnate electronic si daca aceasta modalitate de comunicare este acceptata de destinatar.

Comunicarea electronica poate functiona si in sens invers, astfel ca **si firmele vor putea trimite la Fisc, prin e-mail, cereri, inscrisuri sau orice alte documente, cu conditia ca si acestea sa fie semnate electronic.**

Aceasta noua facilitate se adauga unora deja existente, lansate de Fisc de-a lungul timpului.

Spre exemplu, autoritatea fiscala a pus la dispozitia firmelor o aplicatie online care le permite acestora sa-si acceseze dosarul fiscal, adica toate informatiile referitoare la vectorul lor fiscal, declaratiile depuse la ANAF sau obligatiile de plata restante. *Detalii despre acest serviciu gasiti [aici](#).*

De asemenea, contribuabilii au posibilitatea sa primeasca asistenta prin e-mail, dar si sa depuna online cele mai importante declaratii fiscale si raportarile financiare anuale.

Mai mult decat atat, la finalul lunii aprilie 2013, ANAF a lansat un nou serviciu pentru contribuabili, "Acces date prin SMS", prin care ei pot obtine informatii publice despre un anumit agent economic doar trimitand un mesaj text la numarul 1300 cu codul de identificare fiscala al societatii despre care vor sa afle date. Contribuabilul va primi, tot prin SMS, urmatoarele informatii despre firma: codul de identificare fiscala, denumirea sa, daca este sau nu inregistrata in scopuri de TVA, daca este sau nu inactiva fiscal, daca aplica TVA la incasare. *Mai multe informatii despre acest serviciu puteti citi in [acest articol](#).*

Potrivit unui comunicat recent al MFP, ministerul ar putea implementa in 3-6 luni un proiect privind transmiterea electronica a adeverintelor de venit si a certificatelor fiscale intre institutii.

De asemenea, Finantele cauta modalitati, pentru ca accesul contribuabililor persoane fizice la propriile date fiscale virtuale sa fie simplificat si gratuit, prin intermediul unei aplicatii folosind user name si parola.

Mai mult, MFP analizeaza posibilitatea platii cu cardul a obligatiilor fiscale la Trezorerie, precum si extinderea platformei ghiseul.ro si pentru taxele platite catre bugetul de stat, nu doar pentru taxele locale.

Masurile de informatizare sunt mai mult decat binevenite, in conditiile in care Romania ocupa locul 73 in clasamentul global Doing Business 2014, ce analizeaza reglementarile din 189 de tari in privinta usurintei de a desfasura afaceri in mediul privat. Pozitia ocupata de tara noastra, mai slaba decat cea de anul trecut, indica un mediu mai putin prietenos pentru IMM-uri.

Conform datelor furnizate de acest document, in ceea ce priveste costurile si usurinta de a plati taxe, Romania ocupa locul 134 din cele 189 de tari analizate.

Sistemul fiscal din Romania pune la incercare antreprenorii si afacerile lor. Sunt insa foarte multe companii pentru care aspectele legate de disciplina financiara sunt prioritare in derularea afacerii. Disciplina financiara, transparenta, predictibilitatea, sunt atribute apreciate si de banci in procesul de creditare. Aristide Lungu, Directorul Executiv Retea Distributie Bancpost considera ca "firmele care demonstreaza diligenta in termenele de plata catre furnizori si catre creditorii – aici includ si statul, plata taxelor si impozitelor, care sunt conduse corect in zona de fiscalitate, au cele mai mari sanse sa poata accesa, in conditii bune, finantare din partea bancilor".

O afacere de succes se construiește în fiecare zi cu implicare, efort și grijă pentru orice detaliu. De peste 20 de ani, specialistii IMM și PFA din [Atelierele de Afaceri Bancpost](#) sunt aproape de clienți, în toată țara. Deoarece și micii antreprenori au vise mari, Bancpost îi susține prin Linia de credit cu rambursare flexibilă și comision de acordare zero. Detalii pe [Ateliere de Afaceri](#) și pe [Blogul Bancpost](#).

Sistemul TVA la incasare: Ce se intampla cu facturile neincasate inainte de anulara la cerere a codului de TVA?

Firmele care au aplicat sistemul TVA la incasare au solicitat anulara codului de inregistrare in scopuri de TVA, dar nu au incasat facturile pana la data anularii, trebuie sa fie atente la cateva aspecte. Potrivit specialistilor, acestea trebuie sa aplice o procedura specifica in astfel de situatii.

Exista firme care platesc trimestrial taxa pe valoarea adaugata, aplica sistemul TVA la incasare, insa solicita organelor fiscale anulara inregistrarii de platitor de TVA, pentru ca nu au depasit plafonul de scutire de 220.000 lei pe ultimele doua perioade fiscale (de exemplu, pe anul 2013 si pe primul trimestru din 2014).

Aceste firme au emis facturi, dar nu au reusit sa le incaseze pana la data anularii inregistrarii de platitor de TVA.

Intr-o astfel de situatie, legislatia fiscala prevede o procedura specifica pentru solutionarea facturilor neincasate.

Potrivit **Andreei Ciobanu**, Finance Controller Accace, trebuie urmata procedura **regularizarii facturilor** emise inainte de anulara codului de TVA de persoanele impozabile care au aplicat sistemul TVA la incasare.

Mai exact, specialistul a declarat pentru AvocatNet.ro ca persoana impozabila care a aplicat sistemul TVA la incasare si al carui cod de TVA a fost anulat la cerere are obligatia sa colecteze TVA la data incasarii:

- daca incasarea are loc in termen de 90 de zile calendaristice de la data emiterii facturii sau
- in cea de-a 90-a zi calendaristica de la data emiterii facturii pentru urmatoarele situatii:

- o facturile emise inainte de anulara codului de TVA pentru contravaloarea totala a livrarii de bunuri sau a prestarii de servicii, indiferent daca acestea sunt ori nu incasate, daca livrarea bunurilor sau prestarea serviciilor are loc dupa anulara codului de TVA;
- o facturile emise inainte de anulara codului de TVA pentru contravaloarea partiala a livrarii de bunuri sau a prestarii de servicii emise inainte de anulara codului de TVA, daca livrarea bunurilor sau prestarea serviciilor are loc dupa anulara codului de TVA, numai pentru TVA aferenta contravalorii partiala a livrarilor/prestarilor facturate inainte de anulara codului de TVA.

"Pentru facturile partiale emise de catre persoana impozabila inainte de anulara codului de TVA, care nu au fost incasate integral inainte de anulara codului de TVA, orice suma incasata dupa anulara codului de TVA se atribuie mai intai partii din factura neincasate pana la anulara codului de TVA, atat la furnizor, cat si la beneficiar", ne-a precizat Andreea Ciobanu.

Mai departe, TVA-ul astfel colectat se declara in **formularul 311**, rezultand o declaratie privind taxa pe valoarea adaugata datorata de catre persoanele impozabile al caror cod de inregistrare in scopuri de TVA a fost anulat conform art. 153 alin. (9) lit. a) - e) sau g) din Codul fiscal, pana la data de **25 inclusiv a lunii urmatoare** celei in care a avut loc incasarea, data pana la care trebuie efectuata si plata TVA, a continuat specialistul.

Intr-o astfel de situatie, firmele trebuie sa fie atente cand pregatesc situatiile pentru declaratiile de TVA si atunci cand pregatesc Jurnalele de Vanzari, a subliniat reprezentantul Accace.

"Recomandam ca, in astfel de situatii, sa se importe datele (jurnalele de vanzari) din softul de contabilitate pe care il contabilul are la dispozitie intr-un spreadsheet, pentru a adauga informatii aditionale necesare pentru o analiza mai amanuntita. Aceasta operatie reprezinta un pas important in cazul anularii de inregistrare de platitor de TVA", a punctat Andreea Ciobanu.

Cand se anuleaza inregistrarea in scopuri de TVA?

Potrivit Codului fiscal, exista mai multe situatii in care inregistrarea in scopuri de TVA poate fi anulata. Astfel, organele fiscale anuleaza inregistrarea unei persoane in scopuri de TVA daca aceasta este declarata **inactiva** si daca a intrat in **inactivitate temporara**, inscrisa in registrul comertului, potrivit legii.

De asemenea, anularea inregistrarii in scopuri de TVA este realizata de Fisc si in situatia in care asociatii/administratorii persoanei impozabile sau persoana impozabila insasi au **inscrise in cazierul fiscal infractiuni**.

Mai mult, daca un contribuabil **nu a depus pe parcursul unui semestru calendaristic niciun decont de taxa**, insa nu a fost declarat inactiv sau nu a intrat in inactivitate temporara, atunci Fiscul ii anuleaza codul de TVA din prima zi a celei de-a doua luni urmatoare respectivului semestru calendaristic. Aceste prevederi se aplica numai in cazul persoanelor pentru care perioada fiscala este luna sau trimestrul, se mentioneaza in Codul fiscal.

Potrivit legislatiei fiscale, daca in deconturile de taxa depuse pentru 6 luni consecutive in cursul unui semestru calendaristic, in cazul persoanelor care au perioada fiscala luna calendaristica, si pentru doua perioade fiscale consecutive in cursul unui semestru calendaristic, in cazul persoanelor impozabile care au perioada fiscala trimestrul calendaristic, **nu au fost evidentiata achizitii de bunuri/servicii si nici livrari de bunuri/prestari de servicii**, realizate in cursul acestor perioade de raportare, ANAF anuleaza inregistrarea in scopuri de TVA din prima zi a celei de-a doua luni urmatoare respectivului semestru calendaristic.

"Incepand cu decontul aferent lunii iulie 2012, in cazul persoanei impozabile care are perioada fiscala luna calendaristica, respectiv incepand cu decontul aferent trimestrului III al anului 2012, in cazul persoanei impozabile care are perioada fiscala trimestrul calendaristic, organele fiscale competente anuleaza inregistrarea unei persoane impozabile in scopuri de TVA daca in deconturile de taxa depuse pentru 6 luni consecutive, in cazul persoanei impozabile care are perioada fiscala luna calendaristica, si pentru doua trimestre calendaristice consecutive, in cazul

persoanei impozabile care are perioada fiscala trimestrul calendaristic, nu au fost evidentiata achizitii de bunuri/servicii si nici livrari de bunuri/prestari de servicii, realizate in cursul acestor perioade de raportare, din prima zi a lunii urmatoare celei in care a intervenit termenul de depunere al celui de-al saselea decont de taxa in prima situatie si respectiv, din prima zi a lunii urmatoare celei in care a intervenit termenul de depunere al celui de-al doilea decont de taxa in a doua situatie", se arata in Codul fiscal.

Totodata, mai exista doua situatii in care ANAF poate anula inregistrarea in scopuri de TVA. Astfel, aceasta masura se poate aplica daca persoana impozabila **nu era obligata si nici nu avea dreptul sa solicite inregistrarea in scopuri de TVA**, precum si in cazul in care **contribuabilul solicita scoaterea** din evidenta persoanelor inregistrate in scopuri de TVA in vederea aplicarii regimului special de scutire.

Cei care solicita anulara inregistrarii in scopuri de TVA trebuie sa depuna la Fisc o declaratie

In cazul contribuabililor care solicita din oficiu anulara inregistrarii in scopuri de TVA, acestia trebuie sa depuna, potrivit Codului fiscal, o declaratie pana la data de **25 inclusiv a lunii urmatoare** celei in care a intervenit obligatia sau, dupa caz, dreptul de ajustare/corectie a ajustarilor/regularizare a taxei pe valoarea adaugata privind sumele rezultate ca urmare a acestor ajustari/corectii a ajustarilor/regularizari efectuate in urmatoarele situatii:

- nu au efectuat ajustarile de taxa prevazute de lege in ultimul decont depus inainte de scoaterea din evidenta persoanelor inregistrate in scopuri de TVA sau au efectuat ajustari incorecte;
- trebuie sa efectueze regularizarile sau sa ajusteze baza de impozitare, pentru operatiuni realizate inainte de anulara inregistrarii;
- trebuie sa efectueze alte ajustari ale taxei pe valoarea adaugata in conformitate cu prevederile din norme.

De asemenea Codul fiscal mai prevede ca persoanele impozabile care au aplicat sistemul TVA la incasare si al caror cod de inregistrare in scopuri de TVA a fost anulat la cerere trebuie sa

depuna o declaratie privind taxa colectata care trebuie platita, pana la data de **25 inclusiv a lunii urmatoare** celei in care a intervenit exigibilitatea taxei pentru livrari de bunuri/prestari de servicii efectuate inainte de anulara inregistrarii in scopuri de TVA, dar a caror exigibilitate de taxa intervine in perioada in care persoana impozabila nu are un cod valabil de TVA.

Controlul ITM pe aspecte de securitate si sanatate in munca: Ce documente pot solicita inspectorii?

Inspectorii de munca pot veni in control la sediul firmelor pentru a verifica daca acestea respecta dispozitiile legale privind securitatea si sanatatea in munca. In cadrul unui astfel de control, inspectorii pot verifica foarte multe documente, unele avand caracter general, altele fiind relevante in domeniul SSM.

Potrivit informatiilor de pe pagina de internet a Inspectiei Muncii, in domeniul relatiilor de munca, controalele efectuate de Inspectia muncii pot fi de **trei tipuri**: de fond, tematice sau de tip campanie.

Controale de fond au ca obiectiv verificarea modului in care angajatorii aplica prevederile legislatiei muncii si a clauzelor contractelor colective de munca, precum si realizarea unei analize de ansamblu a activitatii in domeniul relatiilor de munca si al evidentei muncii, in vederea eliminarii deficientelor constatate si constientizarii angajatorului pentru respectarea legislatiei muncii.

Controalele tematice acopera un numar limitat de domenii dintre cele reglementate de legislatia muncii si se desfasoara intr-o perioada scurta de timp.

"Aceste tipuri de controale ofera o imagine partiala a modului de organizare si desfasurare a activitatii angajatorului, concludenta insa asupra problemei care constituie tema controlului", mentioneaza Inspectia Muncii pe site-ul propriu.

In ceea ce priveste **controalele de tip campanie**, acestea constau in verificarea inopinata a unui aspect sau a unui numar limitat de aspecte reglementate de legislatia muncii. Controalele tip campanie se desfasoara pe domenii de activitate, fie la nivel national, fie pe zone geografice.

Atunci cand vin in control, inspectorii de munca au o serie de drepturi pe care le pot exercita si care sunt prevazute in *Legea nr. 108/1999 pentru infiintarea si organizarea Inspectiei Muncii*.

Potrivit acestui act normativ, inspectorii de munca trebuie sa aiba **acces liber, permanent si fara instiintare prealabila**, in sediul persoanei juridice si in orice alt loc de munca organizat de aceasta.

De asemenea, inspectorii au dreptul sa solicite angajatorului sau reprezentantului legal al acestuia, precum si salariatilor, singuri ori in prezenta martorilor, **documentele si informatiile necesare pentru realizarea controlului** sau pentru efectuarea cercetarii accidentelor de munca, dar si sa efectueze investigatii sau examene, sa realizeze masuratori sau sa preleveze mostre din produse pentru care se desfasoara actiuni de supraveghere a pietei, iar in cazul in care considera necesar, sa dispuna distrugerea sau scoaterea din uz a produselor care prezinta risc grav.

Prin atributiile functiei lor, inspectorii de munca pot sa ia declaratii scrise fie singuri, fie in prezenta martorilor, de la sariati, angajatori si/sau, dupa caz, reprezentati legali ai acestora, precum si de la alte persoane care pot da informatii despre obiectul controlului efectuat sau al evenimentului cercetat.

Mai mult decat atat, legea le da inspectorilor de munca dreptul sa dispuna **sistarea activitatii sau oprirea** din functiune a echipamentelor de munca, atunci cand constata o stare de pericol grav si iminent de accidentare sau de imbolnavire profesionala. In plus, ei pot sa dispuna suspendarea sau retragerea autorizatiei de functionare.

Nu in ultimul rand, inspectorii de munca au dreptul sa dispuna masuri atunci cand angajatorul nu isi indeplineste obligatiile legale, dar si **sa sesizeze organele de urmarire penala cu privire la abaterile considerate infractiuni**.

Masurile luate de inspectorii de munca pot fi contestate pe caile judiciare sau administrative prevazute de lege.

Documentele care trebuie prezentate la controlul ITM privind SSM

Dupa cum am mentionat anterior, in exercitarea atributiilor de control, inspectorii de munca au dreptul sa le solicite angajatorilor, reprezentantilor legali ai acestora, precum si salariatilor, fie singuri, fie in prezenta martorilor, **documente si informatii** care sunt necesare pentru realizarea controlului sau pentru efectuarea cercetarii accidentelor de munca.

Potrivit informatiilor publicate pe site-ul Inspectoratului Teritorial de Munca Harghita, atunci cand inspectorii de munca efectueaza un control privind securitatea si sanatatea in munca (SSM), acestia pot sa ceara angajatorilor mai multe acte, care au caracter general sau care au relevanta in domeniul SSM.

Astfel, ITM Harghita informeaza pe pagina sa de internet ca inspectorii de munca pot solicita **certificatul de inmatriculare la Registrul Comertului** cu anexe aferente, precum si **autorizatia de functionare din punct de vedere al protectiei muncii**.

In ceea ce priveste SSM, aceeasi sursa mentioneaza ca inspectorii pot verifica cateva **decizii interne** ale firmelor, respectiv:

- decizii pentru personalul cu atributii in domeniul SSM;
- decizii pentru componenta serviciului de SSM;
- decizii pentru conducatorii locurilor de munca;
- decizii pentru personalul cu responsabilitati conform NSSM (ex : manipulare –depozitare recipiente cu oxigen; deservire instalatii aer comprimat).

Pe langa acestea, inspectorii pot controla **documentele Comitetului de Securitate si Sanatate in munca (CSSM)**. Conform ITM Harghita, acestea sunt:

- decizia de infiintare;
- raportul anual al conducatorului unitatii in CSSM cu privire la situatia securitatii si sanatatii in munca;
- raportul medicului care asigura supravegherea starii de sanatate a salariatilor;

- planul anual de masuri in domeniul SSM si fondul de cheltuieli necesare;
- programul de activitate al serviciului de SSM.

In cadrul unui control privind SSM, inspectorii evalueaza riscurile de accidentare si imbolnavire profesionala la locurile de munca si verifica **dosarul medical individual, fisa de aptitudini**, inscrierea in fisa de aptitudini "*Apt pentru lucru la inaltime*", **foaia de parcurs, raportul de sedinta siguranta circulatiei si nota de comanda reparatii**.

Pe site-ul ITM Harghita se precizeaza ca inspectorii vor cerceta si actele privind pregatirea si instructajul in domeniul SSM. Astfel, acestia se vor uita la **programele** de instruire, testare pe meserii sau activitati, **masurile** tehnico-organizatorice de prevenire alarmare, interventie, evacuare si prim-ajutor, **tematicile** de instruire, **diploma de absolvire** a cursurilor de protectia muncii, **testele** utilizate pentru evaluarea cunostintelor in procesul de instruire, **fisele individuale** de instructaj de protectia muncii, **procesele-verbale** care sa ateste modul de efectuare a instructajului periodic si **foaia de prezenta**.

Mai mult decat atat, inspectorii de munca vor verifica **contractul colectiv de munca** intocmit la nivelul unitatii (clauzele referitoare la protectia muncii, munca in schimburi si intensitatea acesteia), **Regulamentul de Organizare si Functionare, Regulamentul de Ordine Interioara**, mentioneaza aceeasi sursa.

In acelasi timp, conform ITM Harghita, firmele trebuie sa pregateasca si **masurile tehnice si/sau organizatorice** luate pentru protectia impotriva electrocutarii prin atingere directa si indirecta, **determinarile de noxe** (in cazul unitatilor cu tehnologii care degaja noxe chimice in vederea stabilirii masurilor specifice de protectia muncii), **determinarea limitelor de zgomot** la locurile de munca (daca sunt sub cele maxim admise pentru protectia neuropsihica si psihosenzoriala a executantilor), **regulile proprii** pentru aplicarea normelor de protectie a muncii corespunzator conditiilor in care se desfasoara activitatea la locurile de munca, **autorizarea** din punctul de vedere al protectiei muncii pentru salariatii care exercita meserii ce trebuie autorizate (electrician, sudor, liftier etc), **evidenta** locurilor de munca cu conditii deosebite (vatamatoare, grele si periculoase).

Aceasi sursa mai precizeaza ca inspectorii de munca au dreptul sa solicite si **certIFICATELE medicale** cu diagnostic "*accident*", implementarea noilor prescriptii minime pentru semnalizarea de securitate si/sau sanatate in munca, **documentul privind protectia la explozie** si evaluarea riscurilor de explozie.

Tot in categoria actelor verificate de inspectorii de munca, ITM Harghita incadreaza si **fisa postului, permisul de lucru cu foc, permisul gass free**, in situatiile de lucrari in spatii inchise unde exista pericol de explozie, **planul tehnic de exploatare** si **planul de evacuare in caz de urgenta**.

De asemenea, inspectorii vor controla si **registrele** pe care angajatorii le detin. Potrivit informatiilor publicate pe site-ul ITM Harghita acestea sunt:

- Registre de evidenta a accidentatilor in munca;
- Registre de evidenta a accidentelor usoare;
- Registre de evidenta a incidentelor periculoase;
- Registre de evidenta a imbolnavirilor profesionale;
- Raportare semestriala a accidentelor de munca;
- Registrul de serviciu la bordul navelor;
- Registrul pentru substante toxice;
- Registrul de evidenta a materialelor explozive.

Totodata, inspectorii de munca vor putea solicita angajatorilor **formularul comanda** si indeplinirea comenzii pentru utilizarea materialelor explozive, **cartea tehnica** a utilajului, **instructiunile de lucru, procesul-verbal de punere in functiune a schelei, conventiile de lucru, masurile preventive si metodele de lucru** stabilite de angajator, **procesul-verbal de control propriu** din punct de vedere al protectiei muncii, **materialele necesare informarii si educarii angajatilor, fisele tehnice de securitate** pentru substante toxice

La acestea se adauga **contractele de lucrari, modul de acordare** a materialelor igienico-sanitare, **fisa de expunere** la riscuri profesionale, **evidenta nominala a angajatilor cu handicap**

si a celor cu varsta sub 18 ani, dosarele de cercetare a accidentelor cu ITM, registrul unic de control.

Puteti consulta lista completa a documentelor pe care inspectorii de munca le pot solicita cu ocazia controlului SSM in fisierul atasat sau accesand [acest link](#).

Cum se finalizeaza controlul de la ITM?

Pe site-ul Inspectiei Muncii se precizeaza ca, in domeniul relatiilor de munca, activitatea de control se finalizeaza fie prin procese verbale de control, fie prin procese de constatare a contraventiilor.

Procesul verbal de control este documentul in care inspectorii de munca consemneaza constatarile privind nerespectarea prevederilor legale de catre un angajator.

Prin acest document inspectorii de munca impun ca abaterile constatate sa fie remediate pe loc sau intr-un timp limitat. Mai mult chiar, inspectorii dispun masuri obligatorii, cu termene concrete de realizare.

Fiind un **act oficial de la data incheierii lui**, angajatorul are obligatia de a indeplini masurile dispuse prin procesul verbal de control.

De asemenea, in document mai este precizat ca angajatorul are **obligatia** de a informa, in scris, inspectoratul teritorial de munca cu privire la modalitatea de indeplinire a masurilor stabilite.

"Finalizarea masurilor stabilite prin procesele verbale de control se asigura prin verificarea punctuala a realizarii masurilor dispuse, inspectorii de munca efectuand controale ulterioare cu caracter operativ", explica Inspectia Muncii.

De cealalta parte, **procesele verbale de constatare a contraventiilor** sunt documentele prin care sunt sanctionate abaterile savarsite de catre angajator pentru incalcarea prevederilor legislatiei muncii.

Potrivit informatiilor de pe site-ul Inspectiei muncii, in practica pot fi intalnite situatii in care pentru aceeasi neconformitate constatata se dispun atat masuri obligatorii, cat si sanctiuni contraventionale.

Angajatorii care nu respecta regulile SSM risca amenzi de pana la 10.000 lei

Legea nr. 319/2006 a securitatii si sanatatii in munca prevede ca unele dintre faptele savarsite de angajatori, care incalca regulile de SSM, reprezinta contraventii si se sanctioneaza cu amenzi care pot ajunge si la 10.000 lei.

Astfel, in actul normativ se mentioneaza ca angajatorii care nu intocmesc un plan de prevenire si protectie compus din masuri tehnice, sanitare, organizatorice si de alta natura, bazat pe evaluarea riscurilor, pe care sa il aplice corespunzator conditiilor de munca specifice unitatii si cei care nu obtin autorizatia de functionare din punct de vedere al SSM, inainte de inceperea oricarei activitati, conform prevederilor legale, vor fi santionati cu amenda cuprinsa intre **5.000 si 10.000 lei**.

Si angajatorii care modifica starea de fapt rezultata din producerea unui **accident mortal sau colectiv**, in afara de cazurile in care mentinerea acestei stari ar genera alte accidente ori ar periclita viata accidentatilor si a altor persoane si cei care nu asigura echipamentele individuale de protectie vor risca sa primeasca aceeasi amenda.

Legea 319/2006 prevede sanctiuni si pentru cei care nu se conformeaza cerintelor inspectorilor teritorialii de munca, in timpul controlului efectuat de acestia. Astfel, cei care nu prezinta documentele si relatiile solicitate de inspectorii de munca in timpul controlului sau al efectuarii cercetarii evenimentelor si cei care nu desemneaza, la solicitarea inspectorului de munca, lucratorii care sa participe la efectuarea controlului sau la cercetarea evenimentelor vor fi sanctionati cu amenda cuprinsa intre **4.000 si 8.000 lei**.

Aceeasi amenda este aplicabila si pentru nestabilirea pentru lucratori, prin fisa postului, a atributiilor si raspunderilor ce le revin in domeniul securitatii si sanatatii in munca, corespunzator functiilor exercitate si pentru neasigurarea informarii fiecarei persoane, anterior

angajarii in munca, asupra riscurilor la care aceasta este expusa la locul de munca, precum si asupra masurilor de prevenire si de protectie necesare.

In schimb, angajatorii care nu inregistreaza si nu raporteaza accidentul de munca la inspectoratul teritorial de munca, precum si la asigurator, vor primi o amenda mai mica, de **2.500-5.000 lei**, se arata in actul normativ citat.